

Rena Idrettslag

TILSYNSRAPPORT NR. 22/188-10 med pålegg og vedtak om stans

2022

Innhold

1	Om tilsynet	3
2	Avvik og pålegg	3
3	Vedtak om stans	8

Dato for tilsynsmøte på Teams: 2. mars 2022

Dato for stedlig verifikasjon hos Rena Idrettslag: 8. mars 2022

Tilstede fra virksomheten: Heidi Hildrum (begge dager), Finn Berntsen og Knut Magnussen (bare på stedlig verifikasjon)

Fra Statens jernbanetilsyn: Eskil Lorås, revisjonsleder, og Ingunn Diex Rognes, medrevisor

Tilsynsrapporten inneholder sju vedtak om pålegg og ett vedtak om stans.

Virksomheten har kommentert utkast til tilsynsrapport. Virksomhetens kommentarer til mottatt rapportutkast med varsel om pålegg er tatt inn her og vurdert fortløpende knyttet til de enkelte avvikene.

1 Om tilsynet

Dette tilsynet omfatter anlegg 60030, 2.04.037, 2.04.038 og 3.04.003 hos Rena Idrettslag. Det er gjennomført som et tilsynsmøte via Teams 2. mars 2022 og en stedlig verifikasjon 8. mars 2022. Tilsynet er tematisk avgrenset og knyttet til sikkerhetsstyringssystem og rapportering av hendelser/ulykker. Tilsynet er basert på stikkprøver og derfor kan det være mangler som ikke er avdekket. Vi gjør oppmerksom på at virksomheten har ansvaret for sikkerheten ved anleggene. Virksomheten plikter selv å undersøke om eventuelle avvik gjelder for andre deler av anleggene enn det som ble valgt ut til stikkprøver.

SJT benytter en tilsynsmetodikk som retter seg mot virksomheten fremfor den enkelte taubanen. Eventuelle pålegg fra SJT krever at virksomheten må ta stilling til hvorfor avvikene har oppstått. Virksomheten må også gjennomføre tiltak for å hindre gjentakelser. Avvik funnet under tilsynet må korrigeres.

SJTs funn under tilsynet presenteres i tilsynsrapporten som tilsynsbevis. Tilsynsbevisene benyttes til å underbygge eventuelle avvik, det vil si at gjeldende regelverkskrav ikke er oppfylt. Avvikene knyttes mot én eller flere bestemmelser i regelverket. På bakgrunn av dette formulerer SJT utkast til pålegg som beskriver forhold som må rettes.

Virksomheten har kommentert utkast til tilsynsrapport. Virksomhetens kommentarer til mottatt rapportutkast med varsel om pålegg er tatt inn her og vurdert fortløpende knyttet til de enkelte avvikene

2 Avvik og pålegg

Avvik 1:

Spesielle inspeksjoner for anleggsnummer 3.04.003 er ikke gjennomført.

Avvik fra:

Forskrift om taubaner § 10-13

Tilsynsbevis:

1. Virksomheten har ikke dokumentert at det er gjennomført spesielle inspeksjoner på stolheisen.

Merknad 1: Dere har dokumentert at:

- Bolter i rullebatterier på begge sider av drivstasjon og vendestasjon er byttet. Boltene er ikke underlagt NDT, og virksomheten vet heller ikke om disse er de mest utmatningsbelastede rullebatteriene i heisen.

Merknad 2: For taubaner godkjent etter regelverket som gjaldt før 03.05.2004 var siste frist for gjennomføring av spesielle inspeksjoner den 01.07.2019. Overgangsbestemmelsene ga to års frist fra forskriften ble innført til de spesielle inspeksjonene måtte være utført etter de intervaller som gjelder for spesielle inspeksjoner, jf. forskriften § 19-5. Taubaneforskriften § 10-13 krever at relevante komponenter og konstruksjonsdeler som utsettes for utmatningsbelastning eller utmatningsspenninger skal undergis ikke-destruktive prøvinger. Utvelgelsen av hvilke komponenter og konstruksjonsdeler som skal prøves skal skje på bakgrunn av virksomhetens vurdering av hvilke av disse som er mest utsatt for utmatting. Intervallene for inspeksjonene fremgår av den nevnte bestemmelsen. Dette innebærer at første spesielle inspeksjon senest skulle vært gjennomført etter det som kommer først av 22 500 driftstimer eller 15 år etter første idriftsettelse, jf. forskriften § 10-13 første ledd bokstav a.

SJT har gjort en faglig vurdering av hvilke komponenter som må vurderes for spesielle inspeksjoner. Denne listen ligger i brevet dere mottok med pålegg om innsending av dokumentasjon.

For opphungs- og vippebolter og rullebatterirammer kan spesielle inspeksjoner begrenses til de mest utmattingsbelastede rullebatteriene av type opptrekk, nedtrekk og kombi (ett av hver type).

For klemmer skal kontroll og prøving skje etter leverandørens anvisninger. Dette følger av § 10-13 siste ledd.

Øvrige komponenter skal testes eller byttes dersom det ikke er dokumentert gjennom en risikovurdering at komponentene på denne listen ikke er kritiske utmattingsbelastede komponenter. Det er SJTs faglige vurdering at drifts- og sikkerhetsbremses på stolheis og hengestenger er kritiske og utmattingsbelastede, og må testes eller byttes.

Vår vurdering og praksis på dette punktet er blant annet redegjort for på våre nettsider, bransjemøter og veiledninger. Disse er til opplysning tilgjengelig på sjt.no, se [bransjemøter](#) og [veiledning om spesielle inspeksjoner](#).

Merknad 3: Spesielle inspeksjoner på driv og vendeskive kan for eksempel gjennomføres som visuell kontroll.

Pålegg:

*Virksomheten skal, for taubane 3.04.003, innen **20. juni 2022** dokumentere at spesielle inspeksjoner er ferdigstilt, eller at utmattingsbelastede komponenter er byttet i løpet av de siste 15 årene.*

Dokumentasjonen sendes SJT på post@sjt.no.

Avvik 2:

Spesielle inspeksjoner på anleggsnummer 2.04.037 er ikke ferdigstilt.

Avvik fra:

Forskrift om taubaner § 10-13

Tilsynsbevis:

1. Spesielle inspeksjoner er ikke ferdigstilt for klemmer og hengestang til snorboks, på drivhjul og vendehjul og på rullebatterirammer for alle master.

Merknad:

Dere har dokumentert at

- Bolter i rullebatterier på tur og returside er byttet i mast 3 og mast 9 i 2020. Virksomheten har ikke dokumentert om utskiftingene rettet seg mot de mest utmattingsbelastede rullebatteriene. Boltene er ikke underlagt NDT.
- Bolter i rullebatterier på tur og returside i drivstasjonen er byttet i 2020. Boltene er ikke underlagt NDT.
- Det er gjennomført NDT av drivaksling og vendehjulsaksling i 2022.
- Det er gjennomført NDT av opphungs- og vippebolter i alle rullebatterier i 2022.

Se også merknader til avvik 1.

Virksomhetens tilbakemelding:

Dere har 8. juni 2022 sendt rapport etter spesielle inspeksjoner på driv- og vendehjulsaksling, samt alle bolter i alle rullebatterier på 2.04.037. Arbeidet ble utført av NDT Inspection AS 15. mars 2022.

Tilsynets vurdering:

Vi tar rapporten etter spesielle inspeksjoner til etterretning. Vår vurdering er dermed at dere mangler spesielle inspeksjoner på:

- selve driv- og vendehjulene,
- rullebatterirammene,
- hengestengene til medbringerne, og
- medbringerklemmene.

Vi gjør oppmerksom på at spesielle inspeksjoner av driv- og vendehjulene, rullebatterirammene og hengestengene for eksempel kan gjennomføres som grundige visuelle inspeksjoner.

Spesielle inspeksjoner på klemmene skal, ifølge forskrift om taubaner § 10-13 6. ledd, skje etter plan utarbeidet av leverandøren (Doppelmayr).

Pålegg:

Virksomheten skal, for taubane 2.04.037, innen **1. september 2022** dokumentere at spesielle inspeksjoner er ferdigstilt, og at riktig intervall for spesielle inspeksjoner er satt i vedlikeholdsplanene.

Dokumentasjonen sendes SJT på post@sjt.no.

Avvik 3:

Spesielle inspeksjoner på anleggsnummer 2.04.038 er ikke ferdigstilt.

Avvik fra:

Forskrift om taubaner § 10-13

Tilsynsbevis:

1. Spesielle inspeksjoner er ikke ferdigstilt for klemmer og hengestang til snorboks, på drivhjul og vendehjul og på rullebatterirammer for alle master.

Merknad:

Dere har dokumentert at det er utført NDT på:

- Driv- og vendehjulsaksling i 2022.
- Opphengs- og vippebolter i rullebatterier i drivstasjonen i 2022.
- Opphengs- og vippebolter i mast 1 og 2, men ikke på rullebatterirammene.

Se også merknader til avvik 1.

Virksomhetens tilbakemelding:

Dere har 8. juni 2022 sendt rapport etter spesielle inspeksjoner på driv- og vendehjulsaksling, samt alle bolter i alle rullebatterier på 2.04.038. Arbeidet ble utført av NDT Inspection AS 15. mars 2022.

Tilsynets vurdering:

Vi tar rapporten etter spesielle inspeksjoner til etterretning. Vår vurdering er dermed at dere mangler spesielle inspeksjoner på:

- selve driv- og vendehjulene,
- rullebatterirammene,
- hengestengene til medbringerne, og
- medbringerklemmene.

Vi gjør oppmerksom på at spesielle inspeksjoner av driv- og vendehjulene, rullebatterirammene og hengestengene for eksempel kan gjennomføres som grundige visuelle inspeksjoner.

Spesielle inspeksjoner på klemmene skal, ifølge forskrift om taubaner § 10-13 6. ledd, skje etter plan utarbeidet av leverandøren (Doppelmayr).

Pålegg:

Virksomheten skal, for taubane 2.04.038, innen **1. september 2022** dokumentere at spesielle inspeksjoner er ferdigstilt, og at riktig intervall for spesielle inspeksjoner er satt i vedlikeholdsplanene.

Dokumentasjonen sendes SJT på post@sjt.no.

Avvik 4:

Fjellheisen, 2.04.037, har avstigningsplass som ikke er tilrettelagt med nødstop.

Avvik fra:

Forskrift om taubaner § 14-4

Tilsynsbevis:

Fjellheisen (anleggsnummer 2.04.037) har avstigning mellom mast 3 og 4 som ikke har nødstop og dermed ikke er tilrettelagt for sikker ferdsel.

Pålegg:

Virksomheten må tilrettelegge avstigningsplasser med stoppinnretninger til bruk for publikum. Virksomheten skal utbedre avviket, og sende en beskrivelse av hvordan avviket er utbedret og en oppdatert arrangementstegning for Fjellheisen som viser endringen som er foretatt til SJT innen **1. september 2022**.

Avvik 5:

Virksomheten har ikke kontroll på all risiko i forbindelse med drift av skitau.

Avvik fra:

Forskrift om taubaner § 2-1

Tilsynsbevis:

Rekruttanlegget i Renabakkene (anleggsnummer 60030) har avstigningsplass som ikke er tilrettelagt med nødstop.

Pålegg:

Virksomheten må ha kontroll på all risiko i forbindelse med driften og må tilrettelegge avstigningsplasser med stoppinnretninger til bruk for publikum. Virksomheten skal utbedre avviket, og sende en beskrivelse av hvordan avviket er utbedret og en oppdatert arrangementstegning for Rekrutteringsanlegg som viser endringen som er foretatt til SJT innen **1. september 2022**

Veiledning:

Hvis ikke leverandøren har gitt beskrivelser av hvordan sikker drift skal ivaretas gir veilederen for skitau eksempler på hvordan akseptabelt sikkerhetsnivå kan oppnås:

Nødstopp:

Veilederen for skitau beskriver at akseptabelt sikkerhetsnivå kan oppnås ved at nødstopp:

- Virker momentant
- Finnes ved påstigning og avstigning
- Er lett tilgjengelig for publikum
- Er merket med skilt
- Ikke er fastfrosset
- Er utformet slik at de lett kan betjenes med votter
- Må tilbakestilles manuelt etter å ha blitt trykt inn, og at skitauet må startes fra startplass etter tilbakestilling

Avvik 6:

Virksomheten dokumenterer ikke forløpende den driftskontrollen som gjøres ved åpning av stolheis 3.04.003.

Avvik fra:

Forskrift om taubaner § 2-11 tredje ledd bokstav b og § 3-11 siste ledd.

Tilsynsbevis:

Virksomheten la frem en driftsdagbok som var i bruk på stolheisen. Denne dekker ikke alle punkter som bør gjøres under en daglig kontroll av en stolheis. Sjekkpunktene som faktisk følges ved oppstartskontroll blir ikke dokumentert.

Virksomhetens kommentarer:

Ny driftsdagbok for stolheis er bestilt og vil bli tatt i bruk ved neste sesong.

Tilsynets vurdering:

Det er den kontrollen som faktisk er gjennomført som skal dokumenteres. Dersom driftsdagboka ikke dekker behovet til virksomheten, må dere utarbeide sine egne sjekklister. Virksomheten forklarte at de sjekket flere ting enn det som ble dokumentert, fordi den ferdigkjøpte driftsdagboka ikke ramset opp alt det som var relevant for deres taubane.

Ny driftsdagbok for stolheis er bestilt og antas å dekke behovet for oppstartskontroll for stolheis. Avviket lukkes derfor.

Avvik 7:

I Fjellheisen, anleggsnummer 2.04.037, er det flere uoffisielle avstigningsplasser i traseen som mangler skilting og nødstopp.

Avvik fra:

Forskrift om taubaner § 3-14 og § 10-2.

Tilsynsbevis:

Flere synlige avstigningsplasser med løype bort til nedfarten var synlig langs heistrase. Avstigningene er ikke skiltet eller utstyrt med nødstopp.

Pålegg:

Virksomheten må tilrettelegge for sikker avstigning alle steder avstigning skjer, eller treffe tiltak for å hindre uoffisielle avstigningsplasser. Dokumentasjon på at avviket er rettet sendes SJT innen **1. september 2022**.

Avvik 8:

Virksomheten har ikke skriftlige rutiner for daglig kontroll som sikrer tilfredsstillende sikkerhet.

Avvik fra:

Forskrift om taubaner § 2-11 bokstav b) og § 10-2 første ledd.

Tilsynsbevis:

Området etter snorbryter i Bamsetrekket, anleggsnummer 2.04.038, er ikke preparert

Pålegg:

Virksomheten skal utarbeide skriftlige rutiner for daglig kontroll, som sikrer at avviket beskrevet ovenfor ikke gjentas, og innarbeide disse i driften av skitauet.

Beskrivelse av tiltakene sendes til SJT innen **1. september 2022**.

3 Vedtak om stans

Dersom dere ikke kan dokumentere at dere har gjennomført spesielle inspeksjoner for anlegg 3.04.003 eventuelt at utmatningsbelastede komponenter er byttet i løpet av de siste 15 årene, innen **20. juni 2022**, vil vi vedta stans av taubanen.

Vedtak om stans:

*Rena Idrettslag pålegges å stanse driften av anlegg 3.04.003 senest den **20. juni 2022**.*

Når dere har gjennomført spesielle inspeksjoner må dere ta kontakt med oss. Når vi har mottatt dokumentasjon fra dere, vil vi vurdere saken og om drift kan starte opp igjen.

Forankring i lovverket

SJT har hjemmel i lov om taubaner § 16 til å pålegge stans av driften helt eller delvis eller opphør av bruk med øyeblikkelig virkning dersom vi har funnet forhold som kan medføre fare for helse, miljø eller sikkerhet.

Vedtak om stans av drift betyr at anlegg 3.04.003 ikke kan drives før forholdet er rettet, dokumentasjon om dette er sendt Statens jernbanetilsyn, og vi har bekreftet at drift kan starte opp igjen. Stans medfører ikke at dere mister driftstillatelsen. Det er ikke nødvendig å søke ny driftstillatelse som følge av et stansvedtak.

Vurdering

Vi kan fatte vedtak om stans dersom det avdekkes forhold som kan medføre fare for helse, miljø eller sikkerhet. Det er ikke gjennomført spesielle inspeksjoner for anlegg 3.04.003.

Det foreligger derfor brudd på taubaneforskriftens § 10-13. Anlegg 3.04.003 fra 1993 og er 29 år gammelt, og det har ikke vært utført tilstrekkelig med spesielle inspeksjoner for å undersøke om utmattingsbelastede komponenter eller deler trenger å skiftes ut. For taubaner godkjent etter regelverket som gjaldt før 03.05.2004 var siste frist for gjennomføring av spesielle inspeksjoner den 01.07.2019. Overgangsbestemmelsene ga to års frist fra forskriften ble innført til de spesielle inspeksjonene måtte være utført etter de intervaller som gjelder for spesielle inspeksjoner, jf. forskriften § 19-5. Første spesielle inspeksjon skulle senest vært gjennomført innen 22 500 driftstimer eller 15 år etter første idriftsettelse, jf. forskriften § 10-13 første ledd bokstav a. Det vil si det tidspunkt som kom først. Det er ikke dokumentert at utmattingsbelastede komponenter er byttet i løpet av de siste 15 årene.

Ved ikke å ha utført spesielle inspeksjoner, som forskriften krever, har dere ikke tilstrekkelig kontroll på risiko i forbindelse med drift av anlegg. Kravet om spesielle inspeksjoner er satt nettopp med tanke på den risiko som foreligger ved at relevante komponenter og konstruksjonsdeler utsettes for utmattingsbelastning eller utmattingspenninger. Disse komponentene og konstruksjonsdelene skal derfor undergis ikke-destruktive prøvinger for å avdekke om slike deler må skiftes ut.

Statens jernbanetilsyn vurderer det ovennevnte som alvorlig i forhold til å ivareta sikker drift av anleggene.

Påleggene og vedtak om stans gitt i denne rapporten har hjemmel i taubaneloven §§ 15 og 16, og kan påklages til Samferdselsdepartementet etter reglene i forvaltningsloven § 28 flg. En eventuell klage stiles til Samferdselsdepartementet, men sendes til Statens jernbanetilsyn. Klagefrist er tre uker fra mottakelse av dette brevet. Det vises for øvrig til retten etter forvaltningsloven § 18, jf. § 19, til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om klagerett ligger på våre nettsider www.sjt.no.

Rapportdato: 13.06.2022

Geir-Rune Samstad
Senioringeniør - revisjonsleder, Tilsyn

*Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten
signatur*

Ingunn Diex Rognes
Tilsynsleder